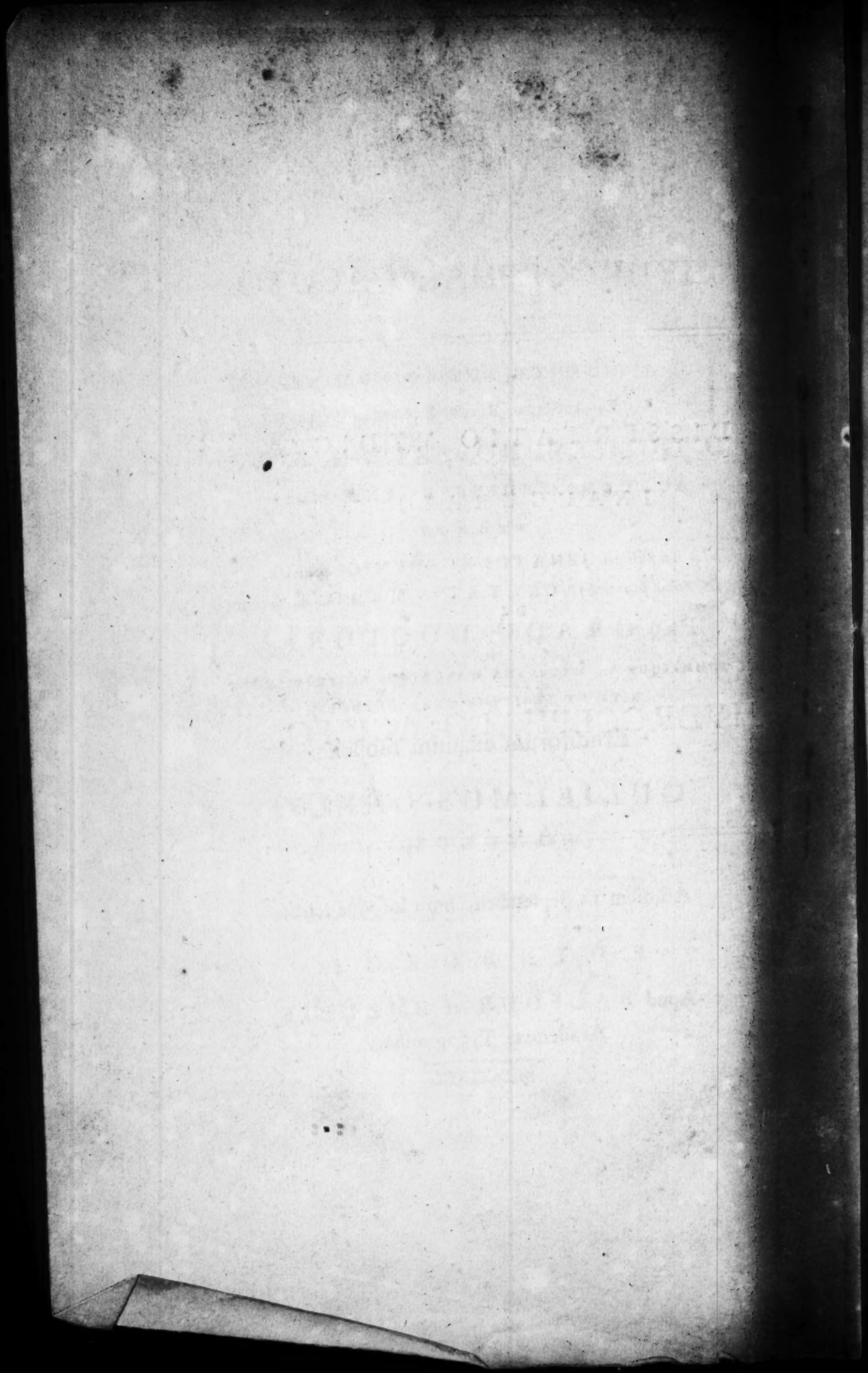

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

DE

HYDROCEPHALO ACUTO.

Okely (Gulielm)

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

HYDROCEPHALO ACUTO.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

GULIELMUS OKELY,

ANGLUS,

Ad diem 12 Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,XCI.

1. The first of these is the fact that the

U. GULIELMI ROBERTSON

ADAMANTINE

W O R L D

1907-1908

U.S. DEPT. OF AGRICULTURE

...на ...

STATE OF NEW YORK

Erhardine Elisabeth

21151110

2000

Advised by Special Agent in Charge

ED 17 30 11 12

1911

1890

VIRO REVERENDO
FRANCISCO OKELY, A. B.

Patri suo admodum honorando,

In quem colendum,

(Ut cuncta paucis absolvantur)

Non minus animo grato

Movetur,

Quam

Pio urgetur ;

Has studiorum primitias

Sacras esse vult

A U C T O R.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

520 EAST 58TH STREET

CHICAGO, ILL. 60637

TEL. 733-4331

1968

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

DE HYDROCEPHALO ACUTO.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE
HYDROCEPHALO ACUTO.

HISTORIA MORBI.

NOMEN Hydrocephali usurpatum fuit, ut morbus significaretur, ab aqua praeter naturam circa caput collecta, oriundus. Hic in externum et internum divisus est, quorum altero aqua extra cranium cumulatur, altero intra idem inveniri solet.

A

Poste.

2 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Posterioris, interni nimirum hydrocephali, species quaedam exstat peculiaris, ab altera facillime dignoscenda, cui, propter progressus celeritatem, symptomatumque vehementiam, acuti nomen additum fuit. His enim signis nunquam non stipatur. De qua specie in hac dissertatione pauca scribere me animus jubet, de altera nil prorsus dicturum, nisi quae ad limites inter utramque rite definiendos, necessaria videantur.

Frustra cognitiones hac de re quaeviseris libros evolvendo antiquiorum medicorum, sive Graecorum, sive Romanorum, sive denique Arabum. Licet enim de morbo aliquo sub nomine hydrocephali mentionem faciant, ita tamen faciunt, ut facile exinde sit judicatu, ad hydrocephalum externum tantummodo, saltem ad interni speciem chronicam observata eorum pertinere. Neque aetate recentiore, si ab hac nostra discesseris, multum luminis haec res accepit ab iis, qui

qui eam in libris suis tractare se profitentur. Nam pro conaminibus, species morbi, diversas signis pathognomonicis, aut historiis uniuscujusque lucide et curate traditis distinguendi, plerique eorum hoc sibi met satisfecere, ut exempla narrarent mirifica molis pene immensae, in quam caput aqua distentum nonnunquam increvisset, et quasnam mutationes mechanicas in forma et magnitudine cerebri, in ordine partium ejus diversarum, in tegumentorum ejus densitate, humor pressione sua effecisset, aliasque res ejusmodi mirandas quidem, sed nullius applicationis utilis capaces.

Quae cel. Petit et de symptomatis morbi protulit, et de iis, quae sectis cadaveribus apparere, ea, secundum curatissimum magni Whytti examen, omnia quae ante eum edita fuerant, nunc vero addere licet, omnia quae post eum, usque ad ipsum Whytti opus, veritate facile vincunt,

4 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

cunt, multis licet adhuc imperfecta et erroribus
scatentia.

Fatetur Dr Don. Monro, quaecunque de mor-
bi adeo atrocis diagnosi menti suae satisfacienda
accepisset, omnia Whytto deberi, neque sine
signis diagnosticis ab isto medico indicatis,
symptomata, quae ipse enumerasset esse suffectu-
ra, ad morbum ab aliis distinguendum, nisi in
illis exemplis, nequaquam multis, in quibus ca-
pitis moles aucta sit.

Unde elucet, Dr Whyttum plus fecisse ad
morbi hujus naturam illustrandam, quam omnes,
qui ante eum scripserant. Huic summi mo-
menti distributionem morbi in tria stadia diver-
sa debemus; quae distributio, quantum ad diag-
nosin itemque prognosin, valeat, facillime cerni
potest.

Quum

DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Quum medici duo magni nominis, Whytt nimirum et Fothergill, rem tam diverse narrant, differentia quaedam adesse videtur quoad tempus, ubi prima se ostendant symptomata, igiturque quoad spatium per quod morbus daret. Dr Whytt primum stadium interdum sex septimanas, imo quosdam menses, ante aegri obitum incipere memorat: Dr Fothergill, e contra, infra tres septimanas, ad summum triginta quinque dies, totum morbum includere cupit.

Quocunque vero tempore morbus incipiat, pulsu solito frequentiore mox stipatur. Nam ex aliorum auctorum scriptis credendum est, hoc non semper statim ab initio fieri, ut Dr Whytt afferit. Velocitas pulsuum interdum permagna fuit, ita ut in pueris, quinque vel plures annos natos, centies quadragies per minuti spatium micuisse, memoriae proditum est. Plerumque aequales sunt hoc morbi tempore de quo nunc agimus; raro tamen tam pleni ut venae sectio

6 DE HYDROCEPHALO AGUTO.

naesectio indicaretur. Pulsuum velocitas, ut et caetera pyrexiae symptomata infra memoranda, quae nimirum hac morbi periodo adsunt, remissiones nonnunquam habent et exacerbationes, plus minusve definito tempore redeunt.

Postquam haec pulsuum velocitas, et status circuitus quo nititur, aliquamdiu perstiterit, desinunt; et pro iis conditio pulsuum toto coelo diversa incipit; nam veloces et aequales pulsus in tardos et inaequales mutantur. Tarditas eam quae salutis est semper aequat, saepe etiam vincit. Hoc morbi tempore pulsus non plus quinquagies per minutum micuisse nonnunquam observatum fuit. Doctori Whytto singulum se praebuit exemplum, in quo sub normam naturalem pulsus non descenderunt; at etiam in illo exemplo celeritas triginta ictus per minutum cecidit. Non intervalla solum sed et vis ictuum inaequalia sunt. Porro causa tarditatis evidenter cum causa, cur inaequales sint pulsus,

DE HYDROCEPHALO ACUTO.

7

pulsus, conjuncta est. Nam eadem ratione, qua magis inaequales fiunt, tarditas quoque augetur. At haec pulsuum ex celeritate in tarditatem mutatio plus minusve subito, in diversis exemplis, fit. Nonnunquam arteria, quae mane celerissimos ictus dederat, tempore pomeridiano ejusdem diei normam salutis minime attigit.

Postquam haec major pulsuum tarditas aliquamdiu manserit, et aucta sit, tandem abit; et pulsus, tertiam subeuntes mutationem, denuo secundum naturam aequales fiunt, simul vero adeo debiles et frequentes, ut vix numerari possint. Attamen hac de re magna diversis in exemplis diversitas est. Celeritas enim nonnunquam usque ad ictus ducentos in primo horae minuto ascendit; in uno vero Whytti exemplo, (mirum dictu) ad ducentos et decem. Haec mutatio, ut prior, plus minusve subito supervenit; neque pulsus semper eadem gaudent celeritate, sed subinde variante, etiam in decursu unius diei. Hydrocephalus acutus plerumque lethalis est, i-

que

8 DE HYDROCEPHALO ACUTO,

que eventus ante expectandus est, quam posterior pulsuum mutatio per plures dies permanferit. Sunt tamen rariora quaedam exempla, in quibus hic morbus more insolito, ante pulsuum prima vice mutatum, terminaverit.

Pulsuum varietates sese invicem sequentes, quas jam enumeravimus, in omni hydrocephalo acuto, perfecte formato, eveniunt; quare secundum eas morbus summo jure summaque utilitate in tria stadia sive periodos divisus est; quibus quum ab evidentibus et constantibus quae ea comitantur phaenomenis nomina dare haud facile esset, numeris distingui ea, quibus successio- nis ordo notaretur, scriptoribus placuit. Lecto- ris benevoli iudicio subijcimus, utrum majoris concinnitatis gratia liceat necne, primum sta- dium *irrationis*, secundum *oppressionis*, tertium *reactionis* appellare. His nominibus id jure ob- jici posse optime scio, quod theoria incerta ni- tantur. Sed nomina tantum sunt, quae quum circa ideas sat distinctas versentur, aliquam for-

san possunt habere utilitatem. Ne tamen obscuri fiamus, quoties de diversis morbi stadiis loquendum nobis erit, semper nominibus communibus utemur.

Dato tempore, per quod totus morbus durat, ejus spatii singula stadia in singulis exemplis diversas occupant portiones. Temporis spatium quod elabitur (ut medium fumam) ab initio primi stadii usque ad initium secundi, quatuordecim circiter dierum est. Stadium secundum nonnunquam tres septimanas, saepe quatuordecim tantum dies, aut pauciores adhuc, ante obitum aegri incipit, duratque usque ad quintum, sextum, aut septimum diem, antequam miser moriatur.

In decursu morbi, et dum haecce stadia ordine percurrit, alia plurima adsunt morbosa phaenomena, quae nunc notanda sunt. Prius tamen quam hoc faciam, observasse juvabit, quod, per-

10 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

stante primo secundoque stadiis, morbus saepe numero vehementiae remissionem patitur per totos dies, aut dierum portiones, ita ut aegri multo melius se habeant. In quibusdam casibus, talia levamina eo usque processerunt, ut cortex Peruvianus haud sine fructu exhibitus sit.

In primo stadio, respiratio aliquantum impeditur; in tertio vero perfrequens, laboriosa, et stertorosa est; simulque post expirationem magna intermissio existit. Idem respirationis genus observatum quoque fuit in iis, qui apoplexia ex resorptione urinae, *Caro Ischurioso Sauvagesii*, mortui sunt.

A primo morbi accessu, cibi appetitus deficere cernitur. Plerumque, ne dicam semper, haec ventriculi affectio ad nauseam usque vomitumque progreditur. Vomitus interdum semel bisve per diem, alias vero semel quovis biduo, occurrit, perque primum et secundum stadium redire.

DE HYDROCEPHALO ACUTO. 11

dire pergit. Atque hoc symptoma adeo constans est, ut inter omnes Dr Whytti aegrotos, quorum viginti erant, duo solum existerent, in quibus non adesset. At horum casus aliis quoque anomali erant, quum e symptomatis maxime characteristicis, quaedam levia tantum essent, alia paulo serius solito sese cernenda praeberent. Ventriculi affectiones plerumque per partem aliquam stadii secundi permanent; tandem tamen cessant, cibo postea avide sumpto, nec per vomitum rejecto.

Cum hac conditione ventriculi habitus linguae conjungitur, quae saepe alba est, interdum vero per totum morbum egregie nitida, versus finem eam speciem exhibens, et ruborem, quae aphthas antecedere observantur. Huic linguae statui sitis se adjungit.

Primo stadio alvus inaequalis, nunc laxa nunc astricta, est: Astricta haud facile catharticis movetur.

12 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

vetur. Quando diarrhoea adest, faeces colore viridi tinctae observantur. Secundo stadio, vermes interdum, saltem quaedam vermes referentia, subinde per anum excernuntur, citra levamen. Hac re medici minus experti facile decipiuntur. Saepe vero alvus adstricta manet. Tertio stadio, etiam ii, qui prioribus obstipatione laboraverint, saepe diarrhoea cum torminibus afficiuntur.

Urinae secretio nullam faciem constantem, aut ad praxin dirigendam accommodatam, induit, quippe quae per diversa morbi stadia multum variat. Saepe magnum deponit sedimentum, saepe vero omnino nullum; plerumque tamen materia levis, et coloris albi imum vas petere solet. In plurimis exemplis, Dr Whytt sedimentum largum furfuraceum observavit usque ad paucos dies ante mortem; quod verum disparuit, nulla partium separatione ulterius subsequente. Versus morbi finem, tum urina
tum

tum faeces, inscio aegrotto, et contra ejus voluntatem, elabuntur.

Uni Whytti aegro, sanguis e naribus semel bisve paulo ante mortem effluere visus est.

Inter sensus externos, visus praecipue, hoc morbo afficitur, cerebro prius, uti videtur, laborante. Initio primi stadii, oculi inusitatam lucis sensibilitatem ostendunt; saepe vero, versus hujus stadii finem, et certius initio secundi, sensibilitas retinae multum imminuitur; pupillae paululum manent dilatae, et gradus quidam strabismi supervenit, qui, persistente secundo stadio, perseverat et augefcit. Oculi nunc extrorsum, nunc versus nasum, torquentur. Aegri interdum duplices imagines rerum cernere se conqueruntur. Pupillae dilatatione magis magisque crescente, tandem miser, oculis ex toto captus, jacet. Hac morbi periodo, nimirum accedente tertio stadio, pupillae omni motu destitutae, ne fulgentissima

14 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

gentissima quidem luce amplius contrahuntur. Variatio memorabilis circa hoc symptomata a cel. Whytto notatur. Duobus enim exemplis aegrotorum, jam tertium stadium ingrefforum, pupillas magnitudinem naturalem non excedere observavit; at, datis cardiacis, aut palpebris paralyfi affectis manu elevatis, statim dilatabantur pupillae.

Unum alterumve diem ante mortem, adnata oculorum saepius inflammatione corripitur.

Sensus auditus, visu jamdiu amisso, plerumque restat.

Neque sensus interni tam diri morbi effectus effugiunt; primo namque stadio delirium adest, aliquando, praesertim in adultis, ferox seu phreniticum. Versus finem secundi stadii, clamare aegri horrifice, aliaque ingentis terroris indicia, dare solent. Tertio vero stadio, aut coma affecti

ex

ex toto stupent, aut ad sensum quendam languidulum excitati, parum cohaerentia murmurant.

Neque ratio negligenda est, qua aegri diversis mali stadiis quae patiantur, exprimunt. Primo stadio multum plorant, et cephalalgiam conquerrunt, praesertim hoc stadio ad finem appropinquante*. Secundo stadio, gemitus edunt miserabiles, praesertim infantes, neque tamen quid doleant rite indicare valent. Haud diu antequam supervenit coma, nimirum circa finem primi et initium secundi stadii, aegroti nonnunquam miras et terrificas species a se cerni queruntur.

Ab initio primi stadii, dolor sentitur in vertice capitis aut in fronte, circa regionem superciliarem, qui interdum cum ventriculi et intestinorum affecti-

* In stadio secundo, nisi ubi stupor maximus urget, tanto capitis dolore miselli plectuntur, ut continuo, *Eheu, caput! eheu caput!* clament, testibus Foth. et Wats.

16 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

affectionibus alternat. In nonnullis exemplis, hic dolor unum tantum capitis latus occupat, et tum caput versus eam partem inclinari observatur. In aliis quoque corporis partibus, dolores saepe sentiuntur, praesertim in intestinis; et hi, si quando graviores fuerint, capitis dolori nonnunquam aliquid levaminis afferunt. In secundo et tertio stadiis, dolores mitigari quadantenus videntur; saltem minus quam antea percipiuntur, quod a minuta per totum systema sensibilitate pendere videtur.

Ad deglutiendi difficultatem quod atrinet, quae brevi ante mortem apparet, mortis appropinquantis symptomata potius, quam morbo necessario conjunctum hoc esse censeo.

A primo morbi impetu, adest ingens languor et animi tristitia, ita ut aegri, quanquam dormire non possunt, tamen decubitus semper petant. Per decursum secundi stadii, languor et
positurae

positurae decumbentis desiderium perseverant, et versus finem ejusdem periodi aeger somnolentissimus esse incipit. Demum sopore ex toto obrutus, absque ullo sensu jacere videtur, nisi quod manus ad caput saepius elevatae aliquem in ista parte doloris sensum indicare videri possint.

Convulsiones, si forte in primo hydrocephali stadio adfuerint, levissimae sunt, et partes circa oculos et aures potissimum afficiunt; in tertio vero tota facies et extrema corporis plerumque valide convelluntur, cum subsultu tendinum. Unum exemplum a Dr Whytto visum in secundo stadio spasmis tonicis totius corporis stipatum fuit. At idem homo ante quoque affectionibus spasmodicis obnoxius fuerat.

Ad somnum naturalem quod attinet, perfectum et pervicax vigiliam plerumque primum comitatur stadium; si vero somnum aliquem capiant aegri, dentibus frendere, nasos digitis

C

petere,

18 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

petere, ceu vermibus vexati, observantur; quid quod saepe perterriti ex fomno excitantur. In prima secundi stadii parte, aegri plerumque pertinaciter vigilant; versus ejusdem finem vero, in perpetuum coma incidunt, per totum tertium duraturum, aut si ante non adfuerit, certo incipiente ultimo stadio superventurum.

Ab initio morbi aeger macer est et pallidus, licet, in febris exacerbatione, facies interdum praeter solitum rubeat. In tertio stadio saepius in die, dum altera gena calida est et rubra, altera pallida manet et frigida. Rubor quoque inusitatus brachiorum et mammarum observatus fuit, brevi ante aut post mortem.

Per totum morbum, calor insolitus totius corporis, praesertim vero capitis, nunquam non adest.

DIAG.

DIAGNOSIS.

Morbi, tantum non semper lethalis, simul vero tot symptomatis alios minus periculosos referentis diagnosi, utrum plus momenti habeat an difficultatis, non facile dixeris.

Febris a vermibus orta aut dentitione, aliae capitis affectiones, species quaedam dyspepsiae, glandularum mesentericarum obstructiones, et febris lenta comate terminata, symptomata habent, iis quae acutum hydrocephalum comitantur, non absimilia. At ipsi morbi nunc memorati quantum sua natura ab illo differunt, de quo nobis differendum! Atque haec tam fallax similitudo adhuc major fit, quando, ut nonnunquam accidit, hydrocephalus in initio febre remittente stipatus sit; porro, si exacerbationes vespertinae eadem fere diei hora redeant, hac

20 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

hac re morbus quem nunc consideramus, illis, qui modo enumerati sunt, simillimus redditur.

Difficultatem judicandi, utrum hydrocephalus adsit necne, quae a similitudine phaenomenorum ejus cum iis, quae a vermibus oriri solent, duo praecipue adaugent. Primum, aetas hominis est, quae hydrocephali ortum praecipue promovet, quippe quae eadem sit, quae aegrotos vermibus quoque opportunos reddit. Altera res, quae diagnosin hydrocephalum inter et morbos a vermibus oriundos difficilem facit, haec est, quod hi duo morbi frequenter invicem conjungantur.

Symptomata praecipua, quae huic morbo cum vermibus sunt communia, sequentia sunt; interdum convulsiones leviores oris et palpebrarum, saepius vero, quod aeger labia mordet, dentibus frendet, nasum carpit, appetitu cibi caret, et vomit. Utrumque quoque morbum, py-

rexia

rexia cum pulsu variante, interdumque delirium comitantur; pyrexia vero forma febris remittentis et in hoc et in illo morbo nonnunquam eadem diei hora accedit.

Tamen alterutro morbo per se existente, haud parvi momenti est, uter adsit internoscere; non quidem ne methodo medendi alteri morbo forsan sit accommodata, aegroti altero morbo laboranti noceamus: (Nam medela vermium experientia maxime stabilita ea est, quam nemo unquam hydrocephalo nocuisse demonstravit, ratio vero utilem potius quam nocivam futuram suadet) sed ne in morbo, qui omni graviori periculo caret, nimio metu percutiamur, pro altero perniciosissimo eum habentes, neve e contra morbum vix non semper lethalem, eo potissimum studio contemnamus, quo si ullo alio spes sit, utcunque incerta, eum felici eventu adoriendi, adhibito illo remedio, quod optimum esse experientia comprobavit,

Diag-

22 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Diagnosin vermes inter et hydrocephalum sequentia observata haud parum juvabunt.

Ventriculum et intestina vermibus infestantibus, pulsus quidem varius est, nunc frequens, nunc tardus; in istis vero exemplis, tarditatem pulsus calor cutis auctus non comitatur. Praeterea vero, quando in hydrocephalo supervenerit pulsus tardus, adsunt plerumque multa alia symptomata illi propria, quibus satis distinguitur; neque enim nisi primo stadio discrimen horum morborum valde ambiguum est aut difficile. Porro, vermibus laborantes colica afficiuntur; hydrocephalici dolores abdominis raro conqueruntur, aut si conqueruntur, iussi digitis partem dolentem monstrare, pro abdominis regione, ventriculi indicant.

Denique, in initio hydrocephali, ubi maxima cum febre a vermibus vel a dentitione oriunda existit similitudo, pyrexia rarius illum morbum
quam

DE HYDROCEPHALO ACUTO. 23

quam hos comitatur. Memorant quidem D. Petit aliique scriptores * diversarum faciei partium convulsiones leviores, praesertim oris et palpebrarum, tanquam in ipso hydrocephali initio cernendas. At Dr Whytt, disertis verbis, se nunquam convulsiones nisi finem versus morbi observasse, asserit; tum vero inter caetera mortis symptomata frequentissimas.

Obstructis glandulis mesentericis, pulsus interdum inaequalis, idem vero semper quam in sano homine frequentior est.

In multis aliis capitis affectionibus, ventriculi et intestinorum morbis, quibus obnoxii sunt homines debiles, delicatuli, sedentarii, et dyspeptici, pulsus saepe tardus simulque inaequalis

* Dr Watson oculorum et palpebrarum convulsiones inter prima morbi symptomata recenset. V. Med. Obs. Art. VI.

24 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

qualis est, at semper cute frigidula stipatus; in hydrocephalo, e contra, licet secundo stadio pulsus frequentia valde imminuatur, tamen auctus cutis calor adhuc persistit.

Quare, ut hydrocephalum ab iis morbis distinguamus, quos in secundo suo stadio aliquatenus refert, sequentia observasse utile erit.

Pulsus tardus et inaequalis, cum calore febrili et siti, cum pervigilio, strabismo, vel diplopia, delirio et stridoribus, quem primi stadii symptomata praecesserint, signa sunt characteristica hydrocephali interni acuti, quippe quae etiam tertii stadii signa esse secutura, certissime indicent.

Certa morbi periodo, nimirum hoc ad finem appropinquante, similia existunt symptomata iis, quae febrem comate stipatam comitari solent; tamen si ad decursum morbi in genere animum advertas, simulque ad signa quaedam peculiariora, puta

puta stridores, strabismum, et pupillas dilatatas, quae in febribus ordinariis rarissime adsunt, utrumque morbum satis certo ab invicem distinguere licebit.

Totam igitur diagnosin ut summatim repetam, observata quidem non verba cel. Whytti sequendo, haec maxime mihi memorabilia recensebo.

Symptomata, aliaque nunc enumeranda, nimirum: *Ætas* aegroti nondum sexdecim annorum; febris nullius qui fixus sit typi, sed accessionibus et remissionibus parum aequalibus stipata; vomitio semel bisve in die, vel semel quovis biduo, triduove; odium lucis, capitis dolor permanens et pervicax, aut in vertice, aut supra oculos, dolor inter scapulas; denique, emetica frustra propinata, cum catharticiis ex hydrargyro conflatis, et vesicatoriis; haec inquam sufficiunt, ut morbi atrocissimi existentiam suspice-

D

mur,

mur, vix vero ad eundem in primo stadio a veris
mibus, aliisque morbis dyspepticis, distinguen-
dum; at secundi stadii symptomata primi subse-
quentia, praesertim vero pulsus tardus et inae-
qualis, calore aliisque primi symptomatis parum
levatis, aquae in cerebri ventriculis effusae
signum fallere nescium praebeant.

Cognitio nostra firmior adhuc fiet, si haec
symptomata hominem corripuerint, in quo, ob-
res infra enumerandas, praedispositionem haere-
ditariam suspicari licet.

Quum vero tota res diagnostica, conaminibus
nosologorum, multum me iudice promovetur,
antequam hanc partem dimittam, haud absur-
dum erit, de illo modo hunc morbum ordina-
di definiendique, quem maxime naturae consen-
taneum, finique cui inservit nosologia quam
maxime

maxime accommodatum cenſeo, paucis differere.

Utrum quae in optimis noſologiae ſyſtematis exſtant morborum definitiones, nomen iſtud iure teneant, an multae ſaltem earum historiunculae potius ſint quam definitiones; utrum ullus adhuc ſcriptor noſologicus, eo uſque proſperem aggreſſus ſit, ut ſchema protulerit omnibus numeris abſolutum, principiisſque fundatum adeo firmis et ſtabilibus, quae deferere nunquam coaſtus ſit; haec et ſimilia nunc mitto, aliisſque iudicanda relinquo. Hoc quidem mihi ſufficit, neque plus propoſitum exigit meum, viros illos, quorum iudicium ſemper plurimi faciam, ſaepe numero declaraffe, cel. Cullenii Synopſi, in re noſologica nil melius nil perfectius exiſtere, iis praefertim, qui ſtudium praxinve medica ſint aggreſſuri. Hoc igitur iudicio, mea ipſius experientia, utcunque tenui, ſatis firmato, conſiſus, opus antea citatum nullis non dignum laudibus

28 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

dibus semper habui, tamque utile, ut de eo liceret medicinam factituros alloqui, ut poeseos honores ambientes de Homero Horatius :

Nocturna versate manu, versate diurna.

Quae eum ita sint, fateor tamen me, postquam quae cel. autores Whytt et Fothergill de hydrocephalo memoriae prodiderunt, summa cura lectitassem, praesertim quae ad diagnosis pertinent, spem meam multum fefellisse, ea frustra in Culleni opere ad definitionem hydrocephali symptomata quaerens, quae ab illis pro pathognomonicis habentur, qualia sunt, vomitus, lucis intolerantia, stadiorum diversorum ordo nunquam non servatus; eaque, quibus potissimum a veribus is morbus fit distinguendus, quum haec diagnosis, uti antea vidimus, omnium sit difficillima. Hac spe igitur dejectus, ne penitus oleum operamque perderem, novam ipse definitionem ut molirer inducebar. Hanc, praemissa magni
Culleni,

Culleni, quo facilius juxta posita invicem conferantur, qua decet verecundia, hic subjiciam. Secundum cel. Cullenum, morbus ad genus apoplexiae refertur, distinctionis gratia, nomine *hydrocephalica* insignitus. Quem sic definivit.

APOPLEXIA HYDROCEPHALICA paulatim adoriens; infantes et impuberes primum lassitudine, febricula et dolore capitis, dein pulsu tardiore, pupillae dilatatione, et somnolentia afficiens.

Ad res prius observatas sequentem definitionem esse conformatam, nemo est qui non statim videbit.

APOPLEXIA HYDROCEPHALICA infantes et impuberes, plerumque sine convulsionibus, sed praegressis lassitudine, intolerantia lucis, et vomitu paulatim adoriens; febricula et dolor capitis; pulsus initio

et

DE HYDROCEPHALO ACUTO.

*et versus finem velox, tempore interposito tardior;
cum dilatatione pupillae, strabismo, et somnolentia.*

METHODUS MEDENDI.

Quum hic morbus cunctorum fere medicorum peritiam haecenus illuserit, de methodo illi medendi, non licebit tyroni multa tradere. Ne tamen in hac opelli parte protinus taceam, quaedam de iis remediis proferre fas sit, quae, experientia teste, pro optimis habentur.

Si morbum, qui plene formatus vix nisi morte terminatur, ingruentem avertere, imminensem propulsare possemus, quid esset magis optandum? Quod cupimus, vero, si causae hydrocephali acuti excitantes melius notae essent, has forsan evitando interdum assequi possemus. Quum autem illae causae tot adhuc dubiis premuntur, notumque est, statum aliquem corporis effectus earum haud parum promovere, magnum

erit

erit hunc remediis correxisse. Quem corporis statum utinam penitus intelligeremus! tunc enim non, ut nunc fieri necesse est, folis conjecturis, aut experimentis fortuito factis, contenti esse cogeremur. At quum primum morbi stadium plethora encephali conjunctum esse videtur, conditioni totius systematis huic non dissimili praedispositionem absolvi vero simillimum est. Quam ob rem, qui hydrocephalum instantem praevertere voluerunt, ad exercitationes modicas confugerunt, aut ad fonticulos circa verticem capitis factos, quorum profluvium per totum vitae tempus, quo morbi periculum perstat, excitare non cessaverunt. Dr Gregory sen. infantes quosdam hac methodo tractatos vidit, qui morbo tam atroci intacti adoleverint, quamvis ex fato aliorum eadem gente oriundorum colligendum esset, illos quoque praedispositionem haereditariam esse consecutos.

Quan-

36 DE HYDROCEPHALO ACUTO;

*et versus finem velox, tempore interposito tardior;
cum dilatatione pupillae, strabismo, et somnolentia.*

METHODUS MEDENDI.

Quum hic morbus cunctorum fere medicorum peritiam haecenus illuserit, de methodo illi medendi, non licebit tyroni multa tradere. Ne tamen in hac opelli parte protinus taceam, quaedam de iis remediis proferre fas fit, quae, experientia teste, pro optimis habentur.

Si morbum, qui plene formatus vix nisi morte terminatur, ingruentem avertere, imminentem propulsare possemus, quid esset magis optandum? Quod cupimus, vero, si causae hydrocephali acuti excitantes melius notae essent, has forsan evitando interdum assequi possemus. Quum autem illae causae tot adhuc dubiis premuntur, notumque est, statum aliquem corporis effectus earum haud parum promovere, magnum
erit

erit hunc remediis correxisse. Quem corporis statum utinam penitus intelligeremus! tunc enim non, ut nunc fieri necesse est, solis conjecturis, aut experimentis fortuito factis, contenti esse cogeremur. At quum primum morbi stadium plethora encephali conjunctum esse videtur, conditioni totius systematis huic non absimili praedispositionem absolvi vero simillimum est. Quam ob rem, qui hydrocephalum instantem praevertere voluerunt, ad exercitationes modicas confugerunt, aut ad fonticulos circa verticem capitis factos, quorum profluvium per totum vitae tempus, quo morbi periculum perstat, excitare non cessaverunt. Dr Gregory sen. infantes quosdam hac methodo tractatos vidit, qui morbo tam atroci intacti adoleverint, quamvis ex fato aliorum eadem gente oriundorum colligendum esset, illos quoque praedispositionem haereditariam esse consecutos.

Quan-

22 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Quandoquidem primo statim morbi impetu, non facile dignoscatur, sub initium eandem medelam instituere debemus, quae contra istos morbos valet, quorum maximam similitudinem habet.

Itaque, si dentium stridor, digiti naribus crebre admoti, aliaque ejusmodi symptomata, vermes intestinis hospitantes indicare videntur, cathartici aliisque remediis ad conditionem ventriculi et intestinorum morbosam tollendam, et ad vires systematis fractas restaurandum idoneis, utendum.

Ad intestina exoneranda, tria quatuorve mercurii dulcis grana cum rheo et pulv. scammonii dari possunt. Simul ventriculus fordibus gravatus emetico et diluentibus detergendus.

Ad vomitum confopiendum, salibus uti licet, absorbentibusque, addita, si opus fuerit, tinctura thebaica,

thebaica, aegrique vires jusculis, aliisque decoctis nutrientibus sustentandae.

Anthelmintica et per os dare licet, et jusculis admista in anum injicere, interpositis parvis anodynorum dosibus. Enematis forma dari possunt decoctum seminis fantonici, cum ol. terebinthinae gtt. xxx. vel xl. in unciiis tribus quatuorve jusculi, aut aloes una cum lacte.

Si morbus revera a vermibus originem traxerit, hac medela amovebitur; at etiam si haec remedia rite administrata nil profuerint, tamen nec ratio nec experientia ullam ex iis noxam metuere jubent, et simul quod status aegrotorum postulare videbatur, adhibuimus.

At anthelminticis, aliisque medicaminibus, quae symptomata initium morbi comitantia postulare visa sint, frustra adhibitis, jure timendum

E

erit,

34 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

erit, ne adfit morbus periculo plenior, quodque omnia fere remedia folet respuere.

Tum circa symptomata, quotquot graviora adfuerint, mitiganda, totus medelae cardo vertitur. Externe adhibeantur vesicatoria, rubefacientia, linimenta pro re nata; interne antispasmodica, sed ex iis quae parum calida sunt. Cavendum simul ne intestina fordibus repleantur.

Quamprimum hydrocephalum adesse constet, ista remedia sunt tentanda, quodcunque morbi stadium fuerit, quae felicissimum promittunt successum. Credibile tamen est, in ipsis morbi initiis, omnia majore spe adhibitum iri; quo magis doleamus, eo tempore adeo difficilem esse diagnofin.

Secundi vero stadii symptomata tam evidenter cerebrum oppreffum ostendunt, atque cadaverum

verum sectiones causam hujus oppressionis, a-
quam nimirum cerebri cavis effusam, tam stabili
posuerunt basi, ut simul morbus huc usque pro-
gressus sit, totis viribus in id nitendum erit, ut
nervorum originem aquae incumbentis onere le-
vemus.

Huic proposito varia ministrare possunt re-
media, variaque ab auctoribus, quotquot hydro-
pem alias corporis partes tentantem pellere pos-
sunt, laudata sunt, inter haec cathartica, epif-
pastica, diuretica, frictiones, exercitium, diaeta;
sed ex natura morbi potius quam ex laudato-
rum experientia haec nata esse videntur.

Inter ea remedia, quae ob generalem sti-
mulum quem systemati dant, absorptionem pro-
movendo, utilitatem aliquem pollicentur, nume-
randa est electricitas.

Sequentia pauca usus comprobavit, quorum
brevis enumeratione huic tentamini finem impo-
nam.

Dr

36 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Dr Quin, in dissertatione sua inaugurali, ex auctoritate summi medici hydrocephali exemplum memorat, stupore jam comitati, et tamen florum zinci magnis dosibus feliciter pulsi. Sanatio fluxum urinae copiosum comitem habuit.

Balnea e vaporibus tentata quoque sunt, quae cum ob exempla quaedam ab aliis narrata, tum ratiociniis fretus, haud contemnenda censet medicus nostra aetate nulli in arte secundus. Quum superficiei externae stimulum praebeant, non est quod dubitemus, evacuatione exinde facta, e partibus internis resorptionem posse excitari. In uno exemplo, ubi post mortem tumores in cerebro sunt inventi, levamini fuerunt, vitamque produxere quum mortem praevertere non possent.

Sed si ullum remedium exstat, quod contra tam funestum morbum viribus certis polleat,
mer-

DE HYDROCEPHALO ACUTO. 37

mercurium id esse omnia commonstrant. De hoc igitur adhuc paucis differendum.

In hydrocephalo, ut in plurimis aliis aquae congestionibus, qui sanari visi sunt, mercurio fere omnes sunt sanati; in quo sane ob vires ejus stimulatrices et ingentem ad ultima corporis penetrandi facultatem, remedium talis mali quaerere vel ratio solum suasset. At remedium revera fuisse multus usus confirmavit.

Ducibus Doctoribus Percival et Dobson, aegri plurimi orci faucibus erepti fuisse videntur, frictionibus cum mercurio circa caput. Quum autem in morbo quem Whytt et Fothergill pro insanabili habuerunt, quidam de re tam optanda dubitare adhuc possent, memorabiliora nonnulla ad exemplum unum Doctoris Dobson pertinentia retulisse, non abs re erit.

Pri-

38 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

Primum igitur de hydrocephali et quidem acuti existentia nullum restabat dubium, quum ex eadem familia tres jam miselli eidem succubissent, quos hoc morbo periisse, et symptomata, et sectio post mortem, extra omnem dubitationis aleam posuisset. Porro, aeger ea erat aetate, quae hydrocephalo maxime est obnoxia.

Ad medelam quod attinet, intra septem dies calom. gr. xxiv. exhibita sunt, et praeterea ung. merc. fort. ʒi. quotidie ope frictionis. Calomelanos granum pro dosi cum pauxillo sacchar. datum est.

Simul ac os affici coepisset, (affectum vero est quadragesima octava circiter hora, postquam mercurius primo adhibitus erat), omnia symptomata mitiora facta sunt; et mercurio iterum iterumque dato, tandem ptyalismus insecutus est, quo per quinque sexve dies (mercurio scilicet ~~omisso~~) persistente, omnis morbi vis sublata est.

Ne

DE HYDROCEPHALO ACUTO. 39

Ne reverteretur cortice Peruv. cautum est.

Hydrocephalo affecti mira gaudent potestate effectibus usitatis mercurii cum in glandulas salivae tum in intestina resistendi. Cum igitur magna copia ejus ad morbum pellendum necessaria sit, et morbus valde acutus, cito in hac re agendum erit, et profecto sine periculo agere licebit. Multi infantes hoc morbo laborantes eam vim mercurii impune sumpserunt, quae a dulto et fano data lethalis fuisset.

Neque tamen, teste cel. Prof. Gregory, ptyalismo inducto, morbus certo sanatur. Aegrotum enim mori vidit, postquam ptyalismo vix periculo omni carente affectus fuerat.

In hydrocephalo a tumoribus intra cranium formatis pendente, etiam mercurium remedium certum non esse, nil mirum est; quamvis, ob vires ejus bene notas, ad varias obstructions viscerum

40 DE HYDROCEPHALO ACUTO.

cerum solvendas, vero similis est hoc quam
ullum aliud medicamen, effectum quem cupi-
mus, esse editurum.

F I N I S.

Med Hist
W4
E23
1791
O.1

